

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Kopi: UPN

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
http://www.um.dk
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer
2019-469

Kontor
EKN

24. juni 2019

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 17. juni 2019

Dagsordenen for rådsmødet (udenrigsanliggender) den 17. juni 2019 omfatter: *Sudan, EU's Globale Strategi og Effektiviteten af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.*

Punkterne forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Dagsordenspunkt 1: Sudan

På rådsmødet (udenrigsanliggender) vil udviklingen i Sudan og EU's håndtering blive drøftet.

Situationen i Sudan er fortsat yderst usikker og udvikler sig løbende fra dag til dag. Den seneste væsentlige udvikling fandt sted den 6. juni, hvor Den Afrikanske Unions (AU) Freds- og Sikkerhedsråd suspenderede Sudans medlemskab af alle AU's aktiviteter med øjeblikkelig virkning, indtil en civil-ledet overgangsregering er etableret i Sudan. AU har kategoriseret indgrebet mod den nu tidligere præsident, al-Bashir, for et militært kup, hvorfor man af flere omgange har opfordret militæret til at overgive magten til en civil overgangsregering.

AU har tidligere varslet, at man ville suspendere Sudans medlemskab, såfremt militærrådet ikke havde overdraget magten i landet til en civil overgangsregering inden udgangen af juni. Oprindeligt havde man givet militærrådet tid til at sikre overdragelsen, da militærkuppet i første omgang byggede på folkelige protester. Suspenderingen kommer nu tidligere end udmeldt, idet vurderingen fra AU lyder, at det var den eneste måde at få Sudan ud af den nuværende krise.

Suspensionen skal ses i lyset af det dødelige indgreb den 3. juni af sudanesiske sikkerhedsstyrker mod demonstranterne, der siden starten af

april havde samlet sig foran hærens hovedkvarter. Angrebet er formentligt udført af Rapid Support Forces, der blev dannet af al-Bashir af fraktioner fra Janjaweed-militsen, der stod bag massakrerne i Darfur. Angrebet fandt sted en uge efter, at forhandlingerne mellem militærrådet (TMC) og oppositionen brød sammen. Demonstranterne melder om mere end 100 dræbte – hvoraf flere af ligene er blevet smidt i Nilen af sikkerhedsstyrkerne – foruden hundredevis af sårede, i hvad der virker til at være en nøje planlagt aktion fra sikkerhedstjenestens side. Både FN, AU og EU har udsendt erklæringer, der fordømmer volden og maner til ro og besindighed.

Det militære transitionsråd har beklaget volden og annonceret, at man vil indlede en undersøgelse af hændelserne. Samtidig annoncerede lederen af militærrådet, Abdel Fattah el-Burhan, dog også, at de del-løsninger, man havde forhandlet på plads med demonstranterne var annulleret, og at militærrådet ville lede landet frem mod afholdelse af valg om ni måneder. Dette er en løsning, som demonstranterne tidligere har afvist, da det ikke vil give dem tilstrækkelig tid til at organisere sig og opbygge den nødvendige kapacitet i landet til at afholde et frit og fair valg. Også denne udmelding fra militærrådet synes at have spillet ind i AU's beslutning om nu at suspendere Sudan.

Samtidig med beslutningen om at suspendere Sudan fra AU, besluttedes det at intensivere AU's arbejde for – i samarbejde med blandt andet udsendte fra FN – at genoptage forhandlingerne mellem militærrådet og demonstranterne samt den øvrige opposition i landet.

I lyset af den vanskelige situation i landet, der udvikler sig dag for dag, forventes det nærmere indhold af drøftelserne på rådsmødet endeligt fastlagt helt op til den 17. juni. Fra dansk side bakkes op om EU-linjen, herunder EU's støtte til AU's rolle som mægler.

Dagsordenspunkt 2: EU's Globale Strategi

Rådet (udenrigsanliggender inkl. forsvar) den 17. juni 2019 vil drøfte status for gennemførelsen af EU's Globale Strategi (EUGS) på baggrund af en orientering fra udenrigsrepræsentanten og den tredje statusrapport for gennemførelsen af EU's Globale Strategi.

Siden vedtagelsen af EU's Globale Strategi i juni 2016 er der især sket markante fremskridt inden for samarbejdet om sikkerhed og forsvar. Statusrapporten ventes at fremhæve en række af de nye initiativer, herunder bl.a. etableringen af det permanent strukturerede samarbejde (PESCO), beslutningen om den Europæiske Forsvarsfond (EDF), det øgede EU-NATO-samarbejde, militær mobilitet, øget modstandskraft mod hybride trusler og styrkelsen af den civile del af EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde (CSDP). Initiativerne er vigtige bidrag for at

gøre EU bedre i stand til at varetage egne sikkerhedsinteresser. Rapporten ventes at konkludere, at etableringen af de mange nye initiativer generelt er i god gænge, men at nogle indsatser fortsat er i de indledende faser.

Den tredje statusrapport ventes også at berøre styrkelsen af EU's samarbejde med såvel regionale multilaterale organisationer, herunder AU og FN. Dertil kommer EU's engagement i de østlige og sydlige nærområder, og arbejdet med en mere integreret tilgang til håndteringen af konflikter og kriser. Endelig ventes der også fokus på arbejdet for at øge sammenhængen mellem de interne og eksterne EU-politikker mod strategiske udenrigspolitiske mål. Det er særlig vigtigt i forhold til terrorbekæmpelse og håndtering af irregulær migration, herunder bekæmpelse af organiseret kriminalitet og menneskesmugling.

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til den videre gennemførelse af EU's Globale Strategi, hvor en del lande ventes at lægge vægt på den fortsatte styrkelse af den fælles forsvars- og sikkerhedspolitik. Der ventes samtidig opbakning til at prioritere EU's bidrag til at styrke den regelbaserede internationale orden, håndteringen af udfordringerne mod Øst og Syd, samt imødegåelse af udfordringer fra bl.a. terrorisme, klima og irregulær migration.

Det er forventningen, at der på rådsmødet vedtages rådskonklusioner, som gør status for fremdriften i de nye initiativer inden for det sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde. Som noget nyt vil Rådet under overskriften "kohærens" også direkte adressere vigtigheden af, at der skabes en sammenhæng mellem de mange initiativer, som er forskellige i deres indhold, opsætning og juridiske hjemmel, men alle sigter på at styrke EU's evne til at håndtere sikkerhedspolitiske udfordringer i Europas nærområde.

EU's Globale Strategi flugter med danske prioriteter og mærkesager. Fra dansk side lægges vægt på, at EU's bidrag til at styrke den internationale orden forstærkes, herunder ved at EU går foran i gennemførelsen af Paris-aftalen og opfyldelse af FNs Verdensmål. Endvidere lægger man fra dansk side vægt på, at EU styrker indsatsen for en mere integreret tilgang til håndteringen af kriser og konflikter. Konkret betyder det, at de forskellige relevante politikområder som udviklingssamarbejde, humanitære indsatser samt den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i højere grad samtænkes, ligesom der også er en øget samtænkning af EU's indsatser på lokalt, regionalt og nationalt niveau med henblik på at styrke den samlede EU-indsats i et land eller region.

Rådskonklusionerne om sikkerhed og forsvar flugter ligeledes med danske prioriteter. Danmark støtter udviklingen af EU's evne til at håndtere de sikkerhedspolitiske udfordringer i Europas nærområder og adressere de grundlæggende årsager til migration. Fra dansk side lægges der vægt på, at den civile del af sikkerheds- og forsvarspolitikken prioriteres, og at styrkelsen af EU's forsvarsdimension sker i komplementaritet til NATO's indsatser og instrumenter. Endvidere er det en dansk prioritet at styrke EU-NATO-samarbejdet.

Dagsordenspunkt 3: Effektiviteten af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

På rådsmødet (udenrigsanliggender) vil effektiviteten af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik også blive drøftet. Drøftelsen finder sted på bl.a. dansk opfordring, og sammen med en række ligesindede lande har Danmark arbejdet for at sætte en ambitiøs retning for drøftelsen. I en usikker tid præget, hvor presset på den regelbaserede internationale orden vokser, og hvor Europa står over for et omskifteligt sikkerhedspolitisk miljø, er der behov for, at EU optræder mere samlet og handlekraftigt på den internationale scene.

Drøftelsen ventes at tage bestik af statusrapporten for gennemførelsen af EU's Globale Strategi og EU's håndtering af de væsentligste udenrigspolitiske udfordringer og tendenser, som Europa står overfor. Selvom der er gjort væsentlige fremskridt i styrkelsen af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik de seneste ti år, ventes der enighed om, at EU stadig kan styrke sin rolle på den internationale scene. Der ventes bred enighed om, at et øget EU-sammenhold er særligt vigtigt. Herudover vil flere pege på, at EU skal fremme sammentænkningen af redskaber – ikke mindst på tværs af interne og eksterne politikområder – for i højere grad at drage fordel af, at EU er verdens største handelsblok, udviklingsaktør og humanitære donor.

Fra dansk side støttes en ambitiøs styrkelse af EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvorved EU går foran internationalt for bl.a. at styrke det regelbaserede internationale samarbejde, opfylde Paris-aftalen og FN's verdensmål, fremme frihandel og værne om respekten for menneskerettighederne. Dette kræver ikke mindst et tættere EU-sammenhold, hurtigere og mere sammentænkt anvendelse af EU's brede palette af redskaber, at EU fastholder et tæt transatlantisk samarbejde, styrker sin tilgang til partnerskaber med tredjelande og forstærker samarbejdet med internationale organisationer som FN, NATO og AU.

Anders Samuelsen

Alle dagsordenspunkterne hører under Udenrigsministeriets ressort.